

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πρῶτος

Συνδρομὴ ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοθ. φρ. 20—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχ. ἀπὸ 1 ἰαν. ἰκαστ. ἔτους καὶ εἰνε ἑτησίαι — Τυχρὴ προηγ. φύλλον λ. 30.—Γραφ. τῆς Διευθύνσεως: Ὁδ. Σταδίου, 6.

30 Μαΐου 1876

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΥ

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΠΡΟΣ ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΝ

Α'

Νουθεσία ἐργάτου γέροντος πρὸς ἐργάτην νέον.

Ἐνθυμοῦ ὅτι ὁ καιρὸς εἶναι ἀργύριον.

Ἐκεῖνος ὅστις, διὰ τῆς ἐργασίας του, ἤμπορεῖ νὰ κερδήσῃ δέκα δραχμὰς τὴν ἡμέραν, καὶ περιφέρεται ἢ μένει ἀργὸς τὸ ἡμισυ τῆς ἡμέρας, ἂν καὶ δὲν ἐξοδεύῃ περισσότερον ἀπὸ ἐβδομηντα πέντε λεπτὰ διὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ περιπάτου του ἢ τῆς ἀναπαύσεώς του, δὲν πρέπει νὰ λογαριάσῃ αὐτὸ τὸ ἐξόδον μόνον. Ἐξώδευσε πραγματικῶς, ἢ μᾶλλον ἐρίψεν εἰς τὴν λάσπην, πέντε δραχμὰς περισσότερον.

Ἐνθυμοῦ ὅτι ἡ καλὴ πίστις εἶναι ἀργύριον.

Ἐὰν ὁ δανειστής μου ἀφήσῃ εἰς χεῖράς μου τὰ χρήματά του μετὰ τὴν λήξιν τῆς τοῦ χρέους μου προθεσμίας, μοὶ χαρίζει τότε τὸν τόκον, ἢ ὅλον τὸ κέρδος ὅπερ ἤθελα ὠφελθῆ ἐφ' ὅσον καιρὸν μοὶ τὸ ἀφήσῃ. Τὸ ὄφελος ἀναβαίνει εἰς πόσον σπουδαῖον δι' ἄνθρωπον ὅστις ἔχει πίστιν ἐκτεταμένην καὶ στερεάν, καὶ κάμνει καλὴν αὐτῆς χρήσιν.

Ἐνθυμοῦ ὅτι τὸ ἀργύριον εἶναι φύσεως τοιαύτης, ὥστε νὰ πολλαπλασιάζεται ἀφ' ἑαυτοῦ.

Τὸ ἀργύριον γεννᾷ ἀργύριον· τὸ δὲ παρ' αὐτοῦ γεννηθὲν γεννᾷ ἄλλο, εὐκολώτερα ἀκόμη, καὶ οὕτω καθεξῆς. Πέντε δραχμαὶ δουλουόμεναι κάμουν ἕξ· δουλουόμεναι ἀκόμη, κάμουν ἑπτὰ, εἴκοσι, καὶ οὕτω κατ' ἀναλογίαν μέχρι χιλιάδων.

Ὅσο περισσότερον τὸ ἀργύριον δουλεύεται, τόσο περισσότερον αὐξάνει, καὶ τόσο ταχύτερα γίνονται τὰ κέρδη. Ὅστις σφάζει γουροῦναν ἔγκυον, ἐξολοθρεύει τὰς γέννας τῆς μέχρι χιλιοστῆς γενεᾶς. Ὅστις καταπίνει δραχμὴν, καταστρέφει τὰ προϊόντα τῆς δραχμῆς ταύτης, καὶ μέχρις ἑκατοντάδων δραχμῶν.

Ἐνθυμοῦ ὅτι, μίαν δεκάραν τὴν ἡμέραν ἂν οἰκονομήσῃς, θὰ ἔχῃς εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους τεσσαράκοντα περίπου δραχμὰς.

Διὰ τοῦ μικροῦ αὐτοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ἕκαστος σπαταλᾷ καθ' ἡμέραν ἐπὶ τοῦ καιροῦ του καὶ ἐπὶ τῶν ἐξόδων του, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, ἄνθρωπος, ἔχων πίστιν, δύναται ἐπὶ τῇ μόνῃ

ἐγγυήσει του, νὰ κρατῇ καὶ νὰ νέμεται δραχμὰς ὀκτακοσίας, ἐπὶ τόκῳ πέντε τοῖς ἑκατόν. Τὸ κεφάλαιον αὐτὸ, τοποθετούμενον ἐπιμελῶς ὑπὸ δραστηρίου καὶ νοήμονος ἀνθρώπου, ἤμπορεῖ νὰ δώσῃ μεγάλα κέρδη.

Ἐνθυμοῦ τὴν παροιμίαν· Ὁ καλὸς πληρωτὴς εἶναι κύριος τοῦ θαλαντίου τῶν ἄλλων.

Ἐκεῖνος ὅστις εἶναι γνωστὸς ὡς πληρόνων ἀκριβῶς καὶ ἐμπροσθέσμως τὰ χρέη του, ἤμπορεῖ, ἐν παντὶ καιρῷ καὶ ἐν πάσῃ περιστάσει, νὰ ἔχῃ εἰς χεῖράς του ὅλα τὰ χρήματα ὅσα οἱ φίλοι του ἤμποροῦν νὰ διαθέσουν. Εὐκολία καὶ ὠφέλεια μεγάλη καὶ σπουδαιοτάτη! Μετὰ τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν οἰκονομίαν, τίποτε δὲν συντελεῖ τόσον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν νέων ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὅσον ἡ ἀκρίβεια καὶ ἡ δικαιοσύνη ἐν πάσῃ ὑποθέσει. Καὶ διὰ τοῦτο, ὅταν ἐδανείσθῃς χρήματα, ποτὲ μὴν τὰ φυλάξῃς μῆτε μίαν ὥραν ἐπέκεινα τῆς προθεσμίας καθ' ἣν ὑπεσχέθῃς νὰ πληρώσῃς, φοβούμενος μήπως ἡ ἔλλειψις τῆς τοιαύτης ἀκριβείας σου κλείσῃ διαπαντὸς τὸ θαλάντιον τοῦ φίλου σου.

Ἐν τῇ πίστει, καὶ αἱ παραμικραὶ πράξεις παρατηροῦνται. Ὁ κρότος τοῦ σφυρίου σου, κτυπῶν, ἀπὸ τῆς πέμπτης πρωϊνῆς μέχρι τῆς ἑνάτης ἑσπερινῆς ὥρας, εἰς τὰ αὐτὰ τοῦ δανειστοῦ σου, τὸν κάμνει εὐκολον εἰς ἐξάμηνον παράτασιν προθεσμίας. Ἐὰν ὅμως σὲ βλέπῃ εἰς τὸ σφαιριστήριον, ἐὰν ἀκούῃ τὴν φωνὴν σου εἰς τὸ καπηλεῖον, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ἦσαι εἰς τὴν ἐργασίαν σου, στέλλει εὐθὺς τὴν αὐριον διὰ τὰ χρήματά του, καὶ τὰ ζητεῖ πρὶν δυνηθῆ νὰ τὰ λάβῃ ὅλα διαμιάς. Διὰ τῶν λεπτομερειῶν τούτων ἀποδεικνύεις ἂν αἱ ὑποχρεώσεις σου ἦναι παρούσαι εἰς τὴν μνήμην σου· δι' αὐτῶν ἤμπορεῖς ν' ἀποκτήσῃς τὴν ὑπόληψιν ἀνθρώπου τόσοσιν τακτικοῦ ὅσον καὶ τιμίου, καὶ ν' αὐξήσῃς ἔτι μᾶλλον τὴν πίστιν σου.

Φυλάξου μὴ πέσῃς εἰς τὴν πλάνην πολλῶν ἐκ τῶν ἐχόντων πίστιν, καὶ θεωρήσῃς ὡς ἐδικά σου ὅσα ἔχεις καὶ νέμῃσαι, καὶ ῥυθμίσεις οὕτω τὴν ζωὴν σου. Διὰ νὰ προλάβῃς τὸν τοιοῦτον ψευδῆ ὑπολογισμόν, καταγράφῃς ἀκριβῶς καὶ τὰ ἐξόδα καὶ τὰ ἔσοδά σου. Ἐὰν λάβῃς ἐξ ἀρχῆς τὸν κόπον νὰ σημειώσῃς τὰ πάντα λεπτομερῶς, θὰ αἰσθανθῇς προερχόμενα καλὰ ἀποτελέσματα· θ' ἀναγνωρίσῃς μετὰ πόσης καταπληκτικῆς ταχύτητος προσθήκη πολλῶν μικρῶν ἐξόδων ἀναδιδα-

ζει τὸ ὅλον εἰς σπουδαῖον ποσόν, καὶ θὰ ἰδῆς πόσα ἠδύνασο νὰ οἰκονομήσης κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ πόσα, χωρὶς πολὺ νὰ στενοχωρηθῆς, δύνασαι νὰ οἰκονομήσης εἰς τὸ μέλλον.

Τέλος πάντων, ὁ δρόμος πρὸς τὴν τύχην θὰ ᾔηται, ἐὰν θέλῃς, τόσον δμαλῆς, ὅσον ὁ δρόμος πρὸς τὴν ἀγοράν. Τὸ πᾶν πρὸ πάντων ἐξαρτᾶται ἐκ δύο λέξεων· *ἐργασία* καὶ *οἰκονομία*. Δὲν πρέπει δηλαδὴ νὰ σπαταλᾷς οὔτε τὸν καιρὸν σου οὔτε τὰ χρήματά σου, ἀλλὰ νὰ κάμνης καὶ τῶν δύο τὴν καλητέραν δυνατὴν χρῆσιν. Ἄνευ ἐργασίας καὶ ἄνευ οἰκονομίας, τίποτε δὲν θὰ κατορθώσῃς μετ' αὐτῶν, θὰ κατορθώσῃς τὸ πᾶν. Ὅστις κερδαίνει ὅ,τι ἠμπορεῖ νὰ κερδήσῃ τιμιῶς, καὶ οἰκονομεῖ ὅ,τι κερδαίνει ἐκτὸς τῶν ἀναγκαίων ἐξόδων του, δὲν ἠμπορεῖ νὰ μὴ γείνη μὲ τὸν καιρὸν πλούσιος, ἐκτὸς ἂν τὸ ὑπέροτατον Ὄν, τὸ ὁποῖον κυβερνᾷ τὸν κόσμον καὶ πρὸς τὸ ὁποῖον ὅλοι πρέπει νὰ ὑφύονται τοὺς ὀφθαλμοὺς, ζητοῦντες τὴν εὐλογίαν του ἐπὶ τῶν τιμίων προσπαθειῶν των, ἐν τῇ σοφίᾳ τῆς θείας Προνοίας του, δὲν ἀπεφάσισεν ἄλλως.

B'

Νουθεσίαι πρὸς τοὺς θέλοντας νὰ γείνωσι πλούσιοι.

Τὰ χρήματα τότε μόνον σὲ ὠφελούν, ὅταν ἡξεύρῃς πῶς πρέπει νὰ τὰ μεταχειρισθῆς.

Μὲ ἑκατὸν δραχμὰς κατ' ἔτος, ἠμπορεῖς νὰ ἔχῃς τὴν χρῆσιν κεφαλαίου ἀνωτέρου τῶν χιλίων πεντακοσίων δραχμῶν, φθάνει μόνον ὁ κόσμος νὰ σὲ γνωρίζῃ ὡς φρόνιμον καὶ τίμιον.

Ὅστις ἐξοδεύει καθ' ἡμέραν κακῶς τριάκοντα λεπτὰ, ἐξοδεύει ἀνωφελῶς ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν δραχμὰς κατ' ἔτος, ὅπερ ἐστὶ στερεῖται τῆς χρήσεως κεφαλαίου ἀνωτέρου τῶν χιλίων πεντακοσίων δραχμῶν.

Καὶ ὅστις χάνει καθ' ἡμέραν, ἐν τῇ ἀργίᾳ καὶ ἀκνηρίᾳ, τριάκοντα λεπτὰ ἐκ τοῦ καιροῦ του, χάνει ἐπίσης τὴν χρῆσιν κεφαλαίου ἀνωτέρου τῶν χιλίων πεντακοσίων δραχμῶν.

Ὅστις σπαταλᾷ ἀνωφελῶς πέντε δραχμὰς καθ' ἡμέραν ἐκ τοῦ καιροῦ του καὶ ἐκ τῆς ἐργασίας του, χάνει τὰς πέντε δραχμὰς, ὡσεὶν τὰς εἶχε ῥίψει εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐκεῖνος ὅμως ὅστις χάνει τὰς πέντε δραχμὰς, χάνει ὅχι μόνον αὐτὰς τὰς πέντε δραχμὰς, ἀλλὰ καὶ τὰ κέρδη ὅλα ὅσα ἐκ τῶν πέντε αὐτῶν δραχμῶν ἤθελεν ὠφελῆθαι τοποθετῶν καὶ δουλεύων αὐτὰς ἐπιμελῶς καὶ ἐπιτηδεύων· αὐτὰ δὲ τὰ κέρδη, λογιζόμενα ἐφ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ χρόνου, ἀπὸ τῆς νεότητος μέχρι τοῦ γήρατος αὐτοῦ, ἠδύναντο νὰ σχηματίσωσι κεφάλαιον μέγιστον.

¹Ἐπειὰ συνέχισα.

Σ.

Ὅστις ὑπὸ ἐθελοκακίας φονεύει τὰ ἀβλαβῆ ζῶα ἢ ἠδύναται εἰς τοὺς σπαραγμοὺς καὶ τοὺς

πόνους των, δεικνύει καρδίαν ἐπιρρεπῆ εἰς ἀσπλαγγίαν καὶ θηριωδίαν, καὶ θὰ ἰδῆ μετὰ τῆς αὐτῆς ἀδιαφορίας νὰ χύνηται τὸ ἀνθρώπινον αἷμα. Οἱ Ἄγγλοι πιστεύουσι μάλιστα, ὅτι ἀπλῶς ἢ συχνῇ θεωρία τοῦ αἵματος τῶν ζώων ἢ τῶν ἀνθρώπων ἀφαιρεῖ ἀπὸ τῆς καρδίας τὴν εὐαισθησίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐξήρσαν τὸν χειρουργὸν καὶ τὸν κρεωπώλην ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τῶν ὀρκωτῶν κριτῶν.

ΠΩΣ ΤΡΕΦΟΜΕΘΑ

Συνέχεια ἰδὲ σελ. 321.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ἐνέργεια τοῦ αἵματος καὶ ἐργασία τῶν ὀργάνων.

Ἐνθυμείσαι, ὅτι ὠνομάσαμεν ἄλλοτε τὸ αἷμα γενικὸν ἐπιστάτην τοῦ σώματός μας, πανταχοῦ παρόντα, καὶ διανεμόντα ὕλικὸν εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ σώματος, τουτέστιν εἰς τὰ ὄργανά του.

Ἄς ἐξακολουθήσωμεν σήμερον τὴν παρομοίωσιν, διὰ νὰ ἐνοήσης καλλίτερα τὴν συνέχειαν.

Ὁ ἐπιστάτης δὲν φέρει μόνον ὕλικὸν εἰς τοὺς τεχνίτας, ἀλλὰ καὶ διαταγὰς. Τὸ αὐτὸ πράττει καὶ τὸ αἷμα· τὰ δὲ ὄργανά μας δὲν θὰ ἔπραττον τίποτε καὶ θὰ ἔμενον ἄργα, ἂν τὸ αἷμα δὲν τὰ διέταττε καὶ δὲν τὰ ἐμαστίγωνε μάλιστα πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν του, καθὼς μαστιγώνουσι τοὺς μαύρους οἱ ἐπιστάται τῶν σακχαροφυτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Εἶδες ποτέ σου λειποθυμημένον ἄνθρωπον; Φαίνεται σχεδὸν νεκρὸς, διότι ὅλα του τὰ ὄργανα καὶ ὅλαι του αἱ δυνάμεις παραλύουσι καὶ νεκρώνονται. Διατί δὲ τοῦτο; διότι τὸ αἷμα ὅλον συρρέει τότε εἰς τὴν καρδίαν, ἕνεκα μεγάλης συγκινήσεως ἢ δι' ἄλλον λόγον, καὶ ἀφίνει τὰ ὄργανα τοῦ σώματός μας χωρὶς ὕλικὸν καὶ χωρὶς διαταγὰς.

Δι' αὐτὸ μερικοὶ ἐκ τῶν παλαιῶν εἶπον, ὅτι ἡ ψυχὴ κατοικεῖ εἰς τὸ αἷμα. Δὲν εἶνε μὲν τὸ πρᾶγμα ἐπιστημονικῶς ἀληθές, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ ἰδέα ἄλλων τινῶν, οἵτινες ἐφαντάσθησαν ὅτι κατοικία τῆς ψυχῆς εἶνε ἡ ἀναπνοή· ἀλλ' ὅπωςδὴποτε δὲν εἶνε ἄσχημος ἢ ἰδέα δι' ἀνθρώπου, οἵτινες ἤθελον καὶ καλὰ νὰ ἀνακαλύψουν ποῦ κατοικεῖ ἡ ψυχὴ, ἐνῶ πολὺ εὐκολώτερον ἦτο νὰ εἶπουν, ὅπως λέγει σήμερον ἡ ἐπιστήμη, ὅτι δὲν τὸ γνωρίζομεν, οὔτε εἶνε δυνατὸν νὰ τὸ εὐρωμεν.

Τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι τὰ ὄργανα δὲν ἐργάζονται, ἂν τὸ αἷμα δὲν ἔλθῃ νὰ φέρῃ εἰς αὐτὰ πῦρ καὶ νὰ τὰ θερμάνῃ. Διὰ νὰ ἀνάψῃ ὅμως τὸ αἷμα φωτιάν μὲ τὸ ὑδρογόνον καὶ τὸν ἄνθρακα, τὸν ὁποῖον συναντᾷ εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματός μας, χρειάζεται δξυγόνον, καθὼς ἤδη εἶπομεν. Τὸ δξυγόνον λοιπὸν εἶνε τὸ μαγι-